

HRVATSKI *glasnik*

Godina XX, broj 30

29. srpnja 2010.

cijena 100 Ft

Foto: www.vlada.hr

**Predsjednica hrvatske vlade
Jadranka Kosor s Viktorom Orbánom,
predsjednikom Vlade Republike
Mađarske, 22. srpnja u Budimpešti**

Komentar

Tako malo potrebno za dobru zabavu

Ljeto je vrijeme odmora, vrijeme ljetnih festivala, brojnih kulturnih i zabavnih sadržaja. Među njima posebno se ističu tradicijske i pučke zabave koje okupljaju mnoštvo ljudi željnih druženja, dobre zabave i opuštanja.

Koliko je malo potrebno da bi se ljudi opustili, družili i zabavljali bez ikakvih obveza, vezanih programa, dobar je primjer upravo nedavna fišijada u Baji, koja je ove godine proslavila i svoj 15. jubilej.

Od samih početaka fišajada, koja se održava svake godine u isto vrijeme, druge srpanjske subote, privlači ljude ne samo iz Baje i okolnih naselja nego i cijele Mađarske, pa čak i cijeloga svijeta. Među njima, naravno, i Hrvate, koji su iz godine u godinu sve prisutniji. Tome su pak svjedoci svi koji su te subote prošli središnjim gradskim trgom.

Hrvati iz Baje i okolnih naselja ponovno su se okupili na mjestu gdje se već godinama okupljaju. Ugostili su i svoje prijatelje iz Hrvatske, pa je bilo i tamburaša, i pjesme, a zaigralo se i kolo. Tu su bili i baranjski Hrvati iz Kukinja, Semelja, Mišljena, i još mnogi drugi. S druge strane na samome trgu, ponajviše na njegovoj zapadnoj strani, duž šetališta na obali Šugavice otkrili smo prijateljska društva iz Hrvatske, koja se već godinama vraćaju u Baju, a stekli su mnogo novih prijatelja.

Kockaste majice, promidžbene poruke sponzora, a posebno prepoznatljive tambure, pjesma i tradicionalno gostoprinstvo privlačili su pozornost svih posjetitelja velike i nadaleko poznate fišijade.

Bajska je fišijada opet potvrdila koliko je malo potrebno za dobru zabavu, koja ne poznaje granice, a okuplja razne ljude uz kotlić i, naravno, dobru kapljicu.

Bajskoj je manifestaciji i ove godine nazočio ili, bolje rečeno, sudjelovao velik broj uglednika javnog, političkog i kulturnog života, kojima se toga dana ne pridaje uobičajena, protokolarna pozornost. Toga su dana svi sudionici isti, druže se bez razlike, bez obzira na to tko je i odakle došao. Upravo ta jednostavnost, bez vezanoga programa, bez obveza čini bajsku fišijadu nesvakidašnjom i privlačnom.

Nema ljepšega od druženja raznih ljudi, kultura i običaja. Na taj je način zajamčena budućnost manifestacije, koja zahtijeva velike pripreme, ali kada sve počne, organizatore ostavlja bez posla. Deseci tisuća ljudi bez ikakvih problema zabavljaju se, svatko po svojoj mjeri i želji. Tako je malo potrebno za dobru zabavu: dobra volja i dobri ljudi.

S. B.

„Glasnikov tjedan“

Sve se više pitam i nije mi posve jasno tko spada u kategoriju hrvatskih novinara u Mađarskoj, hrvatskih pjesnika u Mađarskoj, hrvatskih športaša u Mađarskoj, hrvatskih glumaca u Mađarskoj, hrvatskih slikara u Mađarskoj, hrvatskih pedagoga u Mađarskoj, hrvatskih fotografa u Mađarskoj, hrvatskih časopisa u Mađarskoj, hrvatskih novinara... Jesu li to oni pojedinci i ustanove kojima je ulaznica u to birano društvo znanje hrvatskoga jezika i aktivnost življenja života hrvatske zajednice ili to može biti bilo tko, sustavom *ad hoc*, pa i onaj s kojim u životu nisam progovorila riječ na hrvatskom jeziku, koji nije čuo za hrvatsku školu i gimnaziju, a kamoli da je svoje dijete upisao, ne daj bože, tamo, a koji, naravno, ima radno mjesto u „hrvatskoj instituciji“, koji ne zna čitati Hrvatski glasnik, a da se slučajno i pretplati na njega, to smatra doista suvišnim... Jesu li to hrvatske novine koje u selu s hrvatskim življem izlaze na mađarskom jeziku s nekoliko napisa na hrvatskom...? Je li podrijetlo dovoljno da nekog nazovemo hrvatskim športašem u Mađarskoj, ako on sam sebe u mađarskoj sredini nikada nije predstavljao upravo na taj način, i ako u napisima i razgovorima nikada nije isticao svoje hrvatstvo. Zamislite, godinama živite na istom katu i vaš susjed i ne zna da ste vi Hrvat. Ne znam kako se to može dogoditi ako je netko Hrvat, Japanac, Mađar, Englez, Belgijanac...? Najviše me boli, možda to odista boli tek mene i greška je u meni,

kada se tko srami svoga podrijetla. Boli me i otvaranje izložaba i priredaba koje se organiziraju iz novca poreznih obveznika namijenjenih potrebama hrvatske zajednice u Mađarskoj, na kojima je hrvatski jezik već na njihovom otvaranju u drugom, sporednom i podređenom planu. Recimo imamo govornika iz Hrvatske koji na otvaranju govori hrvatski. Njegov se govor obvezatno prevodi na mađarski, a ako iza njega u istoj prilici dolazi govornik koji pozdravlja na mađarskome, njegov se govor ne prevodi na hrvatski. Ili to tako treba da bude? Ili je to zbog činjenice što je taj govor znatno teže i prevesti i izaziva napore koji proizlaze iz znanja, točnije neznanja jezika onih koji su na sceni? Ili smo sasvim oguglali na sitnice koje znače samosvojnost, ponos, identitet, prepoznatljivost...? Ipak najgore što nam se može dogoditi jest onda kada se sve to upakira u celofan samodopadnosti pa dva aktera iste priče jedan drugoga neprestano hvale, a mišljenje drugih, iz gledališta uopće ih ne zanima niti im je važno. Malo je mišljenja, još manje onih koji su spremni i progovoriti i sebe opterećivati situacijom na koju ne mogu utjecati, bar oni tako misle. Stoga je i moguće tako površno i šablonski djelovati. Dapače. Ipak dopustite mi da zaključim, naravno, s moga kuta gledanja, tada je odnio vrag šalu bilo kakvom boljitku.

Branka Pavić Blažetin

mala realna stvarnost – u telegrafskom stilu

prijatelju moj, bio sam u Podravini sa sinom i unukom gljive brati, naime unuku Mirku uvijek pričam kako su dva nestašna jazavca, Jenci i Venci, išli gljive brati... no zasada gljiva ni za lijek... gdje su nekoć rasle gljive na pašnjaku („legelešu“), tu ti je trava do grla, godinama nema ni jedne krave...! no ne možeš ni na Dravu, unatoč tomu da živiš u slobodnoj zemlji, gdje se neka zavjesa, iako ne od metala, vuče u nedogled, što me podsjeća na mračna rakošijevska vremena kada je i faktički postojala s nagaznim minama... ne možeš unuku pokazati rijeku ljepoticu koju si opjevao, a koja nas spaja i ipak razdvaja, naime tablice nas upozoravaju da je zabranjen ulaz... užas jedan! u seoskim dvorištima nema nijedne kokoši...! u Brlobašu, kao da je jedna jedina krava ostavila svoj

„biljeg“ na putu... sramota kamo su stigla ta naša sela... ruše kuće u Lukovišću... ljudi u dokolici već prije podne sjede pred krčmom na ulici i piju pivo... nekoć su kosili travu za stoku za koju su se na dražbi „maltene potukli“! i izvodili razne finese kako bi im pripao najbolji mogući otkos... trava je obrasla šančeve, zarasla pašnjake... ne tove se više bikovi, ne drže se krave... neimaština se vratila koju je nakon demokratskih promjena vidovito predviđjela moja majka, a ja sam se tada sa suprugom smješkao ne shvativši o čemu govori ona... nisu porani vrtovi u selu, raste korov na njima, što je bio nekada sram za vlasnika doma, „gazdu“... danas sve je to realnost... nadam se, prijatelju, da je u tvom kraju ljepše i bolje...

tvoj đf

Aktualno

Jadranka Kosor u Budimpešti, susret sa Schmittom i Orbánom

Sastanku sa Schmittom nazočio i predsjednik HDS-a Mišo Hepp

Predsjednica hrvatske vlade Jadranka Kosor 22. srpnja bila je u posjetu Republici Mađarskoj. Ona se susrela s najvišim mađarskim državnim dužnosnicima, s predsjednikom Mađarskog parlamenta i budućim predsjednikom Republike Mađarske Pálom Schmittom te s Viktorom Orbánom, predsjednikom Vlade Republike Mađarske. Zajednički prometni i energetske projekti te daljnja potpora Budimpešte hrvatskom pristupanju EU-u bile su glavne teme razgovora premijerke Republike Hrvatske Jadranke Kosor s najvišim mađarskim dužnosnicima. Sastanci i razgovori održani su u zgradi Parlamenta Republike Mađarske. Povijesna je nepravda što Hrvatska još nije članica Europske Unije, a Europe ni njezine energetske sigurnosti bez Hrvatske ne može biti, izjavio je mađarski premijer Viktor Orbán nakon sastanka s hrvatskom premijerkom Jadrankom Kosor.

Drugi je to susret Jadranke Kosor s Pálom Schmittom, koji je nedavno (13.–14. srpnja) boravio u Zagrebu gdje se sreo i s hrvatskom premijerkom, te njezin prvi susret s premijerom Viktorom Orbánom, prvi put otkako je on u svibnju postao premijer Mađarske.

Sastanku Jadranke Kosor i Pála Schmitta nazočio je i predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp. On je nakon tog sastanka za Hrvatski glasnik izjavio kako je na sastanku kazao kako je važno jedinstvo Hrvata u Mađarskoj, bez obzira na stranačku pripadnost, te zamolio potporu u ostvarivanju dvaju važnih projekata za hrvatsku zajednicu u Mađarskoj: završetak izgradnje santovačke škole i učeničkog doma te početak radova na proširenju zgrade pečuskoga Hrvatskog kazališta.

Zajednički prometni i energetske projekti te daljnja potpora Budimpešte hrvatskom pristupanju EU-u bile su glavne teme razgovora čelnika dviju zemalja, koje razvijaju prijateljske veze i bilježe neprekinutost odnosa bez otvorenih pitanja i problema. Mađarska, koja je i dosada pružala snažnu političku i tehničku potporu hrvatskim pristupnim pregovorima, predsjedat će Unijom u prvom polugodištu 2011, kada Zagreb očekuje potpisivanje ugovora o pristupanju EU-u. Mađarski je parlament prvi među članicama Sjevernoatlantskog saveza ratificirao ugovor o pristupanju Hrvatske NATO-u i želi biti prvi koji će to učiniti i s pristupnim sporazumom s EU-om.

Kako donosi MTI, veze Budimpešte i Zagreba na svim područjima izvrsne su, a

prijateljski odnosi dviju zemalja uzorni. Nema otvorenih pitanja. Gospodarski, kulturni odnosi besprijekorni su, jednako kao i politika zaštite nacionalnih manjina. Glede potpore Hrvatskoj, u Mađarskoj vlada nacionalni konsenzus. Mađarska podupire što skorije pristupanje Hrvatske EU-u te se nada kako će se dokument o pristupanju potpisati u prvoj polovici 2011. godine kada Mađarska presjeda EU-om. Na polju gospodarstva najvažniji je element energetska suradnja te kooperacija MOL-a i INE koja je u zajedničkom vlasništvu MOL-a i hrvatske vlade. Povezivanje dalekovodima i plinovodima prioritet je koji smanjuje energetske ovisnosti obadviju zemalja. Planira se dovršenje interkonekcijskoga plinovoda do kraja ove godine, a njegovo puštanje u pogon očekuje se sredinom 2011. To ulaganje vrijedno je 100 milijuna eura, od čega pola iznosa daju mađarski ulagači, a drugu polovicu EU. Kapacitet plinovoda trebao bi biti 6 do 6,5 milijardi prostornih metara prirodnoga plina na godinu. Potpisan je Sporazum o gradnji plinovoda i naftovoda koji prelazi zajedničku granicu. Sporazum su potpisali nadležni ministri Tamás Fellegi, ministar za nacionalni razvoj mađarske vlade, i Đuro Popijač, ministar gospodarstva, rada i poduzetništva Republike Hrvatske. Prema sporazumu, u planu je i izgradnja plinovoda duž granice između Városfölda i Slobodnice. Izgradnja novoga plinovoda započet će u jesen, a u pogon će biti stavljen početkom 2011. godine. Promjer plinovoda bit će 800 mm, koji će kod rijeke Drave, između Sredaja (Drávaszerdahely) i Donjeg Miholjca presijecati mađarsko-hrvatsku granicu. Bude li izgradnja LNG-terminala na otoku Krku uspješna, narečeni bi plinovod omogućiti strujanje plina i u obrnutom smjeru između Hrvatske i Mađarske.

Mađarski premijer Viktor Orbán između ostaloga reče: „Povijesna je nepravda što se Hrvatska, koja je za članstvo pripremljena bolje od nekih članica, nalazi izvan EU-a”, te dodao: „Stabilna europska politika ne može se graditi na nepravdi i stoga se nadamo što bržem ulasku Hrvatske u Uniju”. „Bez Hrvatske nema ni energetske sigurnosti u Europi”, nastavio je mađarski premijer. „Mađarska je zainteresirana za energetske sustave koji nisu ni pod čijim utjecajem. Veseli nas gradnja LNG-terminala u Omišlju na otoku Krku i

važno je da imamo alternativu, jer Srednja Europa treba imati energetske neovisnost. Zainteresirani smo za energetske sustave koji nisu ni pod čijom dominacijom.”

Premijerka Kosor zahvalila je Orbánu na riječima potpore rekavši da će to biti poticaj da hrvatska vlada jednako snažno nastavi putem ulaska u EU. „To što ćemo postati 28. članica EU-a, smatramo kao povratak kući, a riječi premijera Orbána to potvrđuju” kazala je Kosor dodavši kako Hrvatska želi u EU ući kao gospodarski snažna država, u čemu posebnu ulogu ima infrastrukturno povezivanje sa susjednom Mađarskom, s plinovodom, cestom i željeznicom. Dvije su zemlje već povezale svoje elektroenergetske sustave izgradnjom dalekovoda Ernestinovo–Pečuh. Kosor i Orbán razgovarali su i o izgradnji cestovnih koridora Vb i Vc. Predsjednici hrvatske i mađarske vlade razgovarali su i o turizmu, te su pozvali Mađare da posjete Hrvatsku, a biranim riječima govorili su o tradicionalno dobrim odnosima dviju zemalja i prijateljstvu dvaju naroda. „Hrvati zauzimaju posebno mjesto u srcima Mađara. Stotine tisuća Mađara dolaze u Hrvatsku, pa i njihov neposredan dodir s Hrvatima olakšava posao nama političarima”, rekao je Orbán, a Kosor je mađarskog premijera osobno, te Mađare i Mađarice pozvala na ljetovanje na Jadran. Dvoje premijera planiraju susret u listopadu u Zagrebu kada se očekuje potpisivanje još niza gospodarskih i energetske sporazuma.

Ana Gojtan

Poziv za dostavljanje prijedloga

Sukladno Pravilniku za dodjelu Odličja Hrvatske državne samouprave, pozivamo članove i odbore Skupštine, područne hrvatske samouprave, hrvatske manjinske samouprave, hrvatske udruge, hrvatske ustanove da dostave svoje prijedloge za dodjelu odličja.

Prijedloge možete dostaviti u ovim kategorijama:

Za istaknutu djelatnost na području hrvatskog odgoja i obrazovanja u Mađarskoj

Za istaknutu djelatnost na području hrvatske kulture u Mađarskoj

Za hrvatsku mladež u Mađarskoj

Za istaknutu djelatnost na području hrvatskoga društveno-političkog života u Mađarskoj.

Odličje se dodjeljuje za priznanje djelatnosti osobama, kolektivu, udrugama i ustanovama koje su se svojim radom, djelatnošću posebno istaknule na polju jačanja hrvatskoga nacionalnog identiteta, pridonijele razvoju hrvatskoga jezika i kulture, za koje se vežu istaknute osobne i kolektivne zasluge.

Jedan predlagatelj ima pravo predložiti samo jednoga kandidata.

Prijedlog za odličje predaje se na obrascu koji možete naći na web-stranici:

www.horvatok.hu.

Prijedlog za dodjelu Odličja treba stići na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave (1089 Budimpešta, Bíró L. u. 24, e-mail: hksamouprava@chello.hu) najkasnije do 31. kolovoza 2010. godine.

KANIŽA – Priprema se regionalni plan turističkog proizvoda pokraj Drave. Voditelj je programa kaniško Sveučilište Pannon. Cilj je projekta izgradnja zajedničke strategije, na što će se moći graditi ostali pogranični turistički i kulturni projekti, nuditi će temelje za daljnje turističke natjecanje. Postavit će se zemljopisni informacijski sustav, izraditi pogranična turistička koncepcija, prikupljanje podataka o turističkim odredištima, uslugama, odnosno analiziranje i ocjenjivanje krajobraz.

LETINJA, GORIČAN – Od 1. lipnja do 31. kolovoza ponovno je otvoren stari granični prijelaz kod Letinje i Goričana za sva osobna vozila i motorne bicikle, inače u ostalim mjesecima mogu prelaziti samo one osobe koje žive duž granice. Ova mogućnost prijelaza postoji od prošle godine kada je potpisan sporazum između hrvatske i mađarske vlade o ponovnom otvorenju prijelaza za osobna vozila, naime nakon izgradnje novoga mosta na Muri, koji spaja autoceste, stari prijelaz bio je zatvoren. U ljetnom tromjesečju prijelaz za autobuse i teretna vozila nadalje se odvija preko graničnog prijelaza na autocesti.

Santovo

Počela izgradnja novog vrtića i učeničkog doma

Kao što je poznato, Skupština Hrvatske državne samouprave na sjednici održanoj 29. svibnja ove godine u HOŠIG-u Miroslava Krležu u Pečuhu, donijela je odluku o javnoj nabavi projekta DAOP pod nazivom «Izgradnja Hrvatskog vrtića i učeničkog doma». Za izvođače radova prve etape naznačenog projekta, koji uključuje izgradnju novog vrtića i učeničkog doma, prihvaćena je ponuda tvrtke AKTÍV Ipari, Építőipari és Kereskedelmi Kft., sa sjedištem u Hajósu, koja iznosi neto 201.097.659 Ft.

Već u ponedjeljak, 31. svibnja, na zemljištu u samome središtu naselja, pokraj sadašnjeg učeničkog doma, koje je u vlasništvu HDS-a, na kojemu će stajati budući vrtić i dom, pojavili su se prvi strojevi izvođača. U nekoliko dana zgrada nekadašnjega službenog stana santovačke samouprave porušena je, a zemljište očišćeno i pripremljeno za gradnju.

Pošto je 15. lipnja stigla potrebna dozvola, otvoreno je gradilište, a stvari su se ubrzale. Počela je izgradnja, napravljeni su temelji, a danas, nakon mjesec dana, već su podignuti zidovi prizemnog dijela zgrade, u kojem će biti smješten novi vrtić, te glavnog ulaza. Započeli su radovi na podizanju prvog kata, pa bi sukladno izvođačkim planovima, za dva mjeseca, do jeseni, trebala stajati nova zgrada hrvatskog vrtića i učeničkog doma. Podsjećá-

mo da se zasada u prvoj etapi gradi samo dio zgrade s vrtićem i učeničkim domom na dva kata s dvadeset četveroposteljnih soba, što je 50% planiranoga projekta, a u drugoj bi se etapi nastavilo dogradnjom zgrade, aulom, blagovaonicom, kuhinjom, učionicama i uredskim, te drugim popratnim prostorijama. Druga etapa ionako može početi samo kada se učenici iz staroga presele u novi dom. Nakon toga se ruši stara zgrada, i može započeti dogradnja.

Kako je predviđeno, izvođač ima 360 dana da dovrši započetu gradnju vrtića i učeničkog doma, a primopredaja bi bila sredinom kolovoza 2011. godine. Od rujna 2011. vrtić i dom može primiti svoje korisnike, polaznike vrtića, i stanare doma.

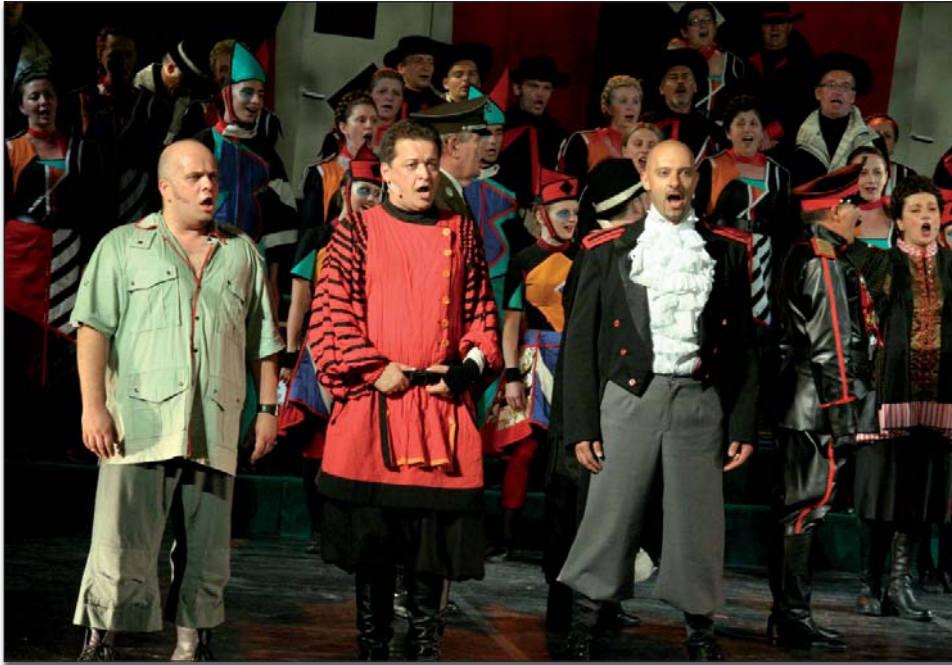
S. B.

Pečuške ljetne igre i hrvatski sadržaji

„Jalta-Jalta”, Grgić-Kabiljev mjuzikl, u izvedbi HNK Osijek, na Pečuškim ljetnim igrama

Nezaboravna glazba koja ostaje u uhu danima poslije predstave;
Grišina pjesma o Jalti, arija „Što će biti sutra”, i pjesma „Neka cijeli svijet”

U sklopu Pečuških ljetnih igara, 13. srpnja na otvorenoj pozornici Ulice Káptalan gostovalo je Hrvatsko narodno kazalište iz Osijeka s predstavom autora Milana Grgića i Alfija Kabilja: Jalta-Jalta. Predstavu je režirala Nina Kleflin. Neka cijeli ovaj svijet još sja u suncu. riječi su iz mjuzikla i pjesme na kojima je odrastao i koje je zanosno pjevao moj naraštaj oduševljen Ninom Filipovnom koju je glumila na praiizvedbi mjuzikla 1971. godine nezaboravna Sanda Langerholz. Jalta, Jalta obnovljena je 38 godina nakon praiizvedbe i u matičnome zagrebačkom kazalištu Komedija i do danas ona se prometnula u najomiljeniji i najizvođeniji hrvatski mjuzikl, a jednu od izvedaba potpisuje i osječki HNK.

Autor glazbe Alfi Kabiljo i autor libreta Milan Grgić iskoristili su povijesni politički događaj kao atraktivnu pozadinu za toplu i duhovitu priču koja ozbiljno propituje ljudsku gramzljivu i svadalačku narav, ali ipak završava optimističnim pogledom u budućnost. Čvrsta vjera u čovjeka i bolja sutrašnjica čine ovo djelo dugovječnim i uvijek aktualnim, osobito u teškim vremenima.

U ukrajinskom ljetovalištu Jalti po završetku Drugoga svjetskog rata sastali su se Roosevelt, Staljin i Churchill kako bi miroljubivim i kompromisnim putem dogovorili novi svjetski poredak.

Grgić se ipak ne bavi političkim vodama, nego njihovom poslugom. I dok se njihove gazde trude podijeliti svijet, na svestrano zadovoljstvo, tri sobara – Larry, Griša i Stanley – imaju poteškoće dogovoriti se oko podjele male zelene livade na Antarktiku i

jedne grane za vješanje rublja. Njihove razmirice pokušat će pomiriti nadstojnika Nina, a naposljetku će politički lideri ponuditi idealno rješenje: neka livada ostane bez vlasnika, a jednoga dana kada se više nećemo opterećivati tim što je čije, možda je posjetimo svi skupa.

Redateljica je Jalte, Jalte u osječkom HNK Nina Kleflin, dirigent Mladen Tutavac, koreograf Dinko Bogdanić, a uloge tumače pjevači Ljiljana Čokljat, Davor Radić, La-

dislav Vrgoč, Dali Mor, Nenad Tudaković, Sanja Toth, Predrag Stojić, Claudio Contini, Robert Adamček, Jasna Komendanović, Damir Baković, Josip Slam, Krunoslav Tum, scenografiju potpisuje Osman Arslanagić, kostimografiju Ika Škomrlj, Dženisa Pecotić. Premijera ove predstave bila je 21. studenoga 2009. godine.

bpb

Foto: Á. Kollár

SERDAHHEL – U okviru programa za prekograničnu suradnju IPA programa, 7. i 8. kolovoza u Serdahelu se ostvaruje sljedeći gastronomski festival Projekta «Puna zdela» – Festival gibanice koji će se već deseti put prirediti u mjestu, čime organizatori žele privući pozornost na tradicionalnu pomursku poslasticu. Dan će započeti ribičkim natjecanjem u ranojutarnjim satima. U 10 sati na školskom dvorištu svečano će se otvoriti Festival i družine će započeti izrađivati gibanice, a proglašenje rezultata predviđa se u 16 sati, nakon čega će slijediti kulturni program. Nastupaju: KUD Sumarton, KUD kaniških Hrvata, Plesni ansambl Kerka, Društvo kaniških Hrvata, Pjevački zbor iz Sepetnika, KUD Goričan, Udruga umirovljenika u Serdahelu. Uvečer zabava i vatromet. Programe poprate izložbe starih obrta i igraonice za djecu. Sutradan, u nedjelju, koncert će održati Magdi Rúzsa.

HARKANJ – Hrvatska večer, u sklopu Festivala ispod Tenkesa, bit će priredena 30. srpnja. Nastupit će Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata, KUD Franjo Ebiing iz Svetog Burada, a na balu i plesačnici svirat će Podravka.

Foto: László Tóth

U sklopu ovogodišnjih Pečuških ljetnih igara, na otvorenoj pozornici pečuškoga Hrvatskog kazališta 12. lipnja nastupom Folklornog ansambla Luč, pod naslovom „Pedeset godina gori baklja” otvorene su ovogodišnje igre

U Sepetniku i nadalje računaju na manjinsku samoupravu

Predsjednik sepetničke Hrvatske manjinske samouprave Zoltan Markač 19. lipnja sazvao je hrvatsku zajednicu mjesta na Hrvatski dan da sažmu dosadašnji rad organizacije i da posvete jedno popodne hrvatskoj kulturi.

Sepetnički pjevački zbor

Djeca koja uče hrvatski jezik

U Sepetniku je manjinska samouprava prvi put utemeljena 2006. g. i otada, prema svojim mogućnostima, obogaćuje hrvatskim sadržajima život naselja. Hrvati toga mjesta često su sudionici regionalnih hrvatskih priredaba. Godine 2007. utemeljili su Hrvatski ženski pjevački zbor, koji je ove godine dospio na županijsku kvalifikaciju pjevačkih zborova, gdje je dobio izvrsnu ocjenu. Voditeljica mu je Laura Tancoš. U mjesnoj osnovnoj školi pokrenula je učenje hrvatskoga jezika u okviru kružoka predvođenog Andrejom Kočiš. Golemo je zadovoljstvo samouprave što je jedna učenica primljena u hrvatsku gimnaziju. Manjinska je samouprava više puta organizirala izlete u matičnu domovinu i na hodočašća.

O dostignućima i budućim zadaćama govorio je predsjednik na Hrvatskome danu, te zamolio članove zajednice da se registri- raju na manjinskoj listi kako bi se započeti rad manjinske samouprave mogao nastaviti.

Predsjednik Markač velik je ljubitelj starih predmeta, pa je na Hrvatskome danu izložio dio materijalne kulture pomorskog kraja. Ovaj put su dobili prednost kuhinjski predmeti. Bilo je i zanimljivih predmeta, još iz tisuću osamstotih godina za koje su domaćice trebale i objašnjenje, čemu je sve to služilo, na što je sakupljač znao odgovor:

– Katkad se i ja čudim ovim starim predmetima, koji su svjedoci golemog napretka tehnike i tehnologije i u samim kućanstvima. Bez obzira što se njima već ne koristimo, njihova ljepota, osebujni tradicionalni oblici me privlače, a mislim da će to biti zanimljivo i budućim naraštajima. Imam više od 600 predmeta, no još nisam uspio napraviti registar o njima jer to je prevelik zadatak, ali dobio sam obećanje od mjesne samouprave da ću u budućem društvenom domu, u kojem će imati svoje prostorije i civilne

Predsjednik Zoltan Markač priredio je izložbu

organizacije, dobit i ja jednu prostoriju, gdje ćemo izložiti dio moje zbirke – reče predsjednik. Gđa Kaceuš, podrijetlom iz Serdahela, rado je promatrala izložene predmete koji ju podsjećaju na dječje dane, kada joj je majka u glinenim posudama u krušnoj peći pekla fine gibanice. Ona je članica i pjevačkoga zbora i veseli se djelovanju manjinskih samouprava jer već gotovo 40 godina živi u Sepetniku, i dok nije bilo manjinske samouprave, osjećala se izgubljenom. Sada na probama, na priredbama vrlo se dobro osjeća, na sastancima može vježbati svoj materinski kajkavski. Erika Balog, podrijetlom iz Pustare, također se raduje djelovanju manjinske samouprave u Sepetniku, njezin sin pohađa kružok hrvatskoga jezika jer ona smatra vrlo važnim poznavanje hrvatskoga jezika na pograničnom području. Njoj kao ljekarnici, na poslu često dobro dode znanje hrvatskoga jezika kada dolaze kupci iz Hrvatske. Ona se već i registrirala na manjinskoj listi jer bi voljela da se ponovno utemelji hrvatska

manjinska samouprava u Sepetniku.

Okupljene Hrvate iznenadila su djeca s hrvatskim recitacijama, pjesmama, a ženski pjevački zbor s hrvatskim pjesmama raznih regija i izvrsnim gulašem.

Beta

DUBROVNIK – Trideset deveti hrvatski seminar za strane slaviste Zagrebačke slavističke škole održat će se u Dubrovniku od 23. kolovoza do 3. rujna. U nastavnom će dijelu programa polaznici sudjelovanjem u radu lektorata/proseminara moći poboljšati svoje znanje hrvatskoga jezika, odnosno proučavati odabrane lingvističke, književne i povijesnokulturološke teme. Uporišta su predavačkoga dijela ciklusi predavanja: ovogodišnji je jezikoslovni ciklus predavanja posvećen temi *Sintaksa i suprasintaksa hrvatskoga jezika*, a književni ciklus temi *Književnost i kultura osamdesetih*. Voditelj je Zagrebačke slavističke škole dr. Krešimir Mićanović. Zagrebačka slavistička škola (Hrvatski seminar za strane slaviste) posebna je djelatnost Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Polaznici su Škole strani studenti kroatistike i slavistike, sveučilišni nastavnici koji predaju hrvatski jezik i književnost na inozemnim sveučilištima, stručnjaci koji se bave kroatističkim temama na različitim znanstvenim ustanovama te prevoditelji s hrvatskoga jezika. Većina polaznika dobiva stipendije koje im dodjeljuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Polaznicima mogu postati i oni koji su spremni sami platiti troškove sudjelovanja i dvotjednoga boravka u Dubrovniku.

Mazanica „Puna zdelo”

„Zdignjena” ili prosta, slana ili slatka, s vrhnjem ili s drugim nadjevom – sve podjednako fino prave Mlinarčanke. To su i dokazale na tradicionalnom Danu mazanica koji je ovaj put organiziran u okviru projekta gastronomskih festivala „Puna zdelo” predan od strane Pomorskog udruženja za seoski razvoj. Dvodnevna priredba održana 9. i 10. srpnja željela je privući pozornost na tradicionalno pomursko jelo, na tradicionalne vrijednosti toga mjesta.

Mogućnosti unapređivanja zalskih naselja

Dvodnevna manifestacija, koja se provodi u okviru Programa IPA za prekograničnu suradnju, započela je s forumom Alternative unapređivanja naselja u Zalskoj županiji, na kojem su bili nazočni predstavnici raznih organizacija iz te županije, predstavnici iz Međimurja i neki privatni poduzetnici kako bi se razmijenila iskustva glede mogućnosti budućih zajedničkih natječaja. Enikő Tóth, projektmenadžerka predstavila je Projekt «Bajkovitog naselja» koji će se ostvariti u Zalskoj županiji u području Őrséga, izgradnjom odnosno obnovom mjesta na tradicionalan način na prostoru od deset tisuća četvornih metara, s raznim aktivnostima starih obrta, od lončarstva, košaraštva do izrade papira, s igraonicama za djecu, labirintom bajki, jezercem kraljice žabe i drugim sadržajima. Sve će se ostvariti potporom Europske Unije. Poduzetnik i pokretač programa «Zelenog vrtića» László Czinki predstavio je majur «Kendli» na kojem se već više od jednog desetljeća odvija seoski turizam. Gosti dolaze iz raznih država Europe i u seoskom okolišu, uz razne aktivnosti provedu više dana. G. Czinki dokazao je na koji se način može tradicija povezati sa suvremenom tehnologijom, kako se sunčeva energija iskoristi za sušenje voća, odnosno za zagrijavanje vode, kako se živi u skladu s prirodom, te je istaknuo značenje marketinga, mogućnost interneta, kako treba izgraditi dostupnost preko interneta.

Aniko Kalmar, predsjednica Saveza zdravstva Mikoregije grada Kaniže, tražila je zamisli na koji se način mogu ostvariti razni programi za prevenciju, za održavanje zdravlja. Načelnik sela Mlinaraca Stjepan Vuk predstavio je projekte koji se upravo

odvijaju, projekte vezani za dječji vrtić i jaslice, izgradnju pristaništa na obali Mure, koji će se ostvariti također potporom Europske Unije. Izgradit će se Inovativni društveni dom u kojem će svaka civilna organizacija sela dobiti mjesto. Ubuduće se žele uključiti u vodeni turizam, izgraditi mlin na Muri prema nekadašnjem izgledu. Za te projekte spomenuto hrvatsko naselje traži partnere.

Festival «Puna zdelo» mazanica

Mazanica je zapravo siromašna gibanica, ali u oskudnijim vremenima vazda je bila gospodsko jelo, a njezin fini okus i danas se može kušati. Je li to samo prazna, prosta, namazana samo s mašću ili kosanom mašću, slana ili slatka, namazana s vrhnjem ili dizana s višnjama, sirom, vrhnjem, orasima ili groždicama – svaka se vrsta rado kušala. Mlinarčanke su već u prijedovnim satima počele mijesiti mazanice, uglavnom to rade članice pjevačkoga zbora. Bez njih se ne bi ni mogla održati ova gastronomska priredba. U svakog su vrlo spretne ruke, začas zamijese i razvuku tijesto, a uz rad još i zapjevaju. Najukusnije su one koje se peku u glinenoj posudi, a kako bi tek bile fine kad bi se pekle u krušnoj peći. Koga je zanimalo, mogao je gledati i naučiti kako se izrađuju mazanice, a svatko ih je, naravno, mogao i okusiti.

Recept proste mazanice:

50 dkg mela (brašna), malo mašća (masti), jeno jajce pak mlačna voda, testo zamesiti i pol vure mora stajati, onda natezati, potle poličimo z mašću, vrhne zmešati z jajcem pak namazati testo ž nim, mora se deti cukor, al sol, što kak voli.

Ostali programi festivala

Nije bila osoba koja ne bi na tome danu pronašla programe za sebe. Djeci su bila nuđena natjecanja, igraonice, vožnja konjskim zapregama, vrtuljak, slikanje lica, izrada kože. Za ljubitelje ribolova priredeno je međunarodno natjecanje, ljubiteljima gastronomije natjecanje u kuhanju, a na kulturni program mnogi su se okupili iz mjesta i okolice. Trbušni ples, moderni ples, kazalište za djecu, opereta zabavljali su gledatelje na mađarskom jeziku, no bilo je i mnogo hrvatskih sadržaja. Plesna skupina i tamburaši KUD-a Sumarton zabavljali su publiku pomurskim plesovima i pjesmama, domaći ženski pjevački zbor i nakon pečenja mnoštva mazanica u punom je sjaju pjevao omiljene pomurske pjesme. Jedna od istaknutijih glazbenih točaka bio je nastup Puhačkoga orkestra Općine Donje Dubrave. Dječji orkestar s više od trideset puhača izvodio je vrlo kvalitetan glazbeni program. Dirigent Antun Horvat predstavio je orkestar koji je utemeljen prije dvije godine, pošto su se djeca upoznala s puhačima iz Sumartona. Orkestar okuplja više od 40 svirača dječje dobi, od drugog razreda osnovne do prve godine srednje škole. Gledateljstvo ih je nagradilo velikim pljeskom. Dan je okončan zabavom i vatrometom.

O Festivalu i oko Festivala ogranaka Matice hrvatske

upitali smo Stjepana Blažetina, predsjednika Matice hrvatske Ogranak Pečuh

HG: Festival Matice hrvatske pokrenut je prije četiri godine. Prva je postaja bila u Osijeku, potom u Tuzli te u Subotici, ove godine, kada Pečuh nosi naslov Europska prijestolnica kulture, za organizaciju Festivala bio je zadužen Ogranak Matice hrvatske Pečuh. Pitalo predsjednika Ogranaka Stjepana Blažetina koje su programe pripremili, te kako ocjenjuje festival koji je završio.

Festival je pokrenut prije četiri godine i sada je ogranak iz Pečuha bio na redu da ga organizira. Festival je isplaniran na dva dana. Nakon otvorenja Festivala uslijedio je Okrugli stol na temu Prevođenje put prema upoznavanju drugoga, tema dakle posvećena umjetničkom prevođenju s hrvatskoga na mađarski jezik, odnosno s mađarskoga na hrvatski jezik, i to s obzirom na zadnjih dvadeset godina, dakle s obzirom na razdoblje od osamostaljenja hrvatske države. Nakon Okrugloga stola otvorena izložba grafičara Lászla Istvána pod naslovom: Prozori i lica. László István je grafičar koji je surađivao s nama u brojnim izdanjima na hrvatskom jeziku. On je, zapravo, planirao, osmislio omote naših knjiga, pa smo onda iz toga razloga mislili da bi bilo zgodno napraviti tu izložbu. Nakon toga predstavili su se Hrvati iz Tuzle, i to sa svojim narodnim nošnjama, dakle bosanska narodna nošnja, odnosno donijeli su dio gastronomske ponude Hrvata iz Bosne. Festival je nakon ručka nastavljen u Hrvatskom kazalištu u Pečuhu, gdje smo pogledali najprije film o Ireni Vrkljan, hrvatskoj književnici. Autori filma su Helena Sabić-Tomić i Davor Šarić. Film su donijeli iz Osijeka, dakle film je i napravljen u Osijeku, govori o književnici koja je porijeklom također iz Osijeka. Nakon projekcije filma uslijedio je koncert, i to koncert klasične glazbe u izvedbi Collegium Musicum Catholicum, iz Subotice, čuli smo program od 40 minuta, a nakon toga uslijedila je kazališna izvedba

Hrvatskoga kazališta u Pečuhu pod naslovom Raskošno cvjetaju moje ruže. Time smo, zapravo, završili onaj, rekao bih, radni dio u petak, a u subotu krenuli smo na izlet u Mohač. Nažalost, veći dio sudionika zbog različitih drugih obaveza morali su se vratiti kućama, tako da je mohački izlet bio, zapravo, samo za članove Matice hrvatske Ogranak Pečuh i predstavnike Matice hrvatske iz Tuzle. Mogu reći da je Festival, po mom sudu, bio dosta zanimljiv, bilo je pomalo naporno, previše je bilo programa, no upravo iz tih razloga što ostali izvođači nisu bili slobodni u subotu, morali smo upravo sve strpati u petak.

HG: Jedna od zanimljivijih dionica ovoga Festivala svakako je bio Okrugli stol Prevođenje put prema upoznavanju drugoga, i to s posebnim osvrtom i s obzirom na ulogu Osijeka, Pečuha, Subotice i Tuzle kod prevođenja. Zašto si smatrao važnim upravo tu temu staviti kao središnju temu ovoga Festivala koja, kako mi se čini, izazvala je veliko zanimanje slušateljstva, a i predavanja su bila više nego zanimljiva.

Mislim da je tema prevođenja vrlo u znaku Festivala ogranaka Matice hrvatske. Dakle negdje dotiče upravo srž zašto vrijedi ovaj Festival organizirati. Festival su inicirali Osječani i mislim da su oni shvatili, odnosno možemo tako reći da su Hrvati intelektualci u tome gradu shvatili kako se Slavonija nalazi u nekakvoj tromeđi, na nekakvome rubnom prostoru hrvatskog etničkog i kulturnog prostora, a da preko državnih granica i prema jugu, dakle prema Bosni, nalaze se danas Hrvati i u jednoj i u drugoj državi, prema istoku u Vojvodini, Srbiji, također se nalaze i žive Hrvati u jednoj drugoj državi, a prema sjeveru u Mađarskoj također se nalaze Hrvati koji čine upravo taj rubni prostor hrvatskog i etničkog i kulturnog prostora, a da bi Osijek u toj cijeloj priči mogao odigrati nekakav magnet koji će onda

ove dijelove hrvatskoga naroda pokušati okupiti oko jednoga središta i komunicirati to, naravno, prema središnjem hrvatskom kulturnom centru, a to je, naravno Zagreb, i središnjica Matice hrvatske u Zagrebu. E sad, isto tako, kada govorimo o prevođenju, onda je to tema koja, zapravo, otvara suprotni pravac. Kako hrvatska književnost prelazi u one prostore u kojima žive Hrvati, dakle recimo Hrvati u Mađarskoj, koji onda mogu posredovati hrvatsku kulturu književnost prema mađarskoj kulturi i obrnuto, isto tako Hrvati u Srbiji mogu posredovati prema srpskoj kulturi i obrnuto, a isto tako i Hrvati u Bosni prema Bosni i Hercegovini. Dakle iz toga aspekta mislim da tema prevođenja nadilazi samo usko shvaćeni, recimo, problem samoga teksta kako prevesti jedan tekst iz hrvatskoga u mađarski, a prelazi u puno šire kulturne sfere ili stvara,

Trenutak za pjesmu

Igor Šipić

1532. u Kisegu

U spomen na Nikolu Jurišića¹

Bože,
Mora da si bio tamo
Onomad
Kad se Kiseg branio,
Mora da si tamo
I olovni zadah mirisao
I sedamsto orlova povio
I trinaest bojeva odnio
Trinaest noći krizantema,
Mora da si bdio
Kad se Kiseg branio

Bože,
Što si to uzeo na sebe
A meni stavio u ruke,
Moje pero je moja sablja i
Ja ispisujem prošlost vezirâ,
Tintarnica je puna svježe krvi i
Ja ispisujem prošlost vezirâ,
Čekam
Hoće li utvrda pasti
Hoće li izdržati bjelina papira

Zvijezde su brojale svoje mrtve
Kad se sokol vinuo pijetli ustali

Bože,
Otišli su, produžili zorom
Onomad
Kad se Kiseg branio

Na Sv. Martina, 11. studenoga 2009.

¹ Senjanin, Nikola barun Jurišić od Kisega (oko 1490), hrvatski plemić, vojskovođa i diplomat. Deset dana prije nego će postati kralj, Ferdinand I. imenovao ga je za vrhovnog kapetana i savjetnika. Junaštvom se proslavio 1532, kad je sa 700 Hrvata obranio Kiseg i tako zaustavio 140 tisuća turskih vojnika u pohodu na Beč.

zapravo, jedan vrlo zanimljiv kulturni kontekst.

HG: Predavanja koja su se ticala prevođenja i problema kod prevođenja u praksi održali su Matija Molcer iz Subotice, Janja Prodan, Zoltan Gatai, Kristina Peternai i ti. Zanimljiva je bila tvoja sinteza koju si dao kao okvir toga dijela Festivala, a to je na koji način je prevođena hrvatska književnost u Mađarskoj, recimo, od poslije II. svjetskog rata do danas i tvoj zaključak kako je, zapravo, Pečuh danas središte prevođenja s hrvatskog na mađarski jezik.

Pa ako i nije jedino središte Pečuh prevođenja s hrvatskog na mađarski jezik, ali jedan od središta sigurno jest. Naime kad pogledamo na koji način se prezentira hrvatska književnost u Mađarskoj, na koji način mađarski čitatelji mogu imati bilo kakve informacije o hrvatskoj književnosti, onda trebamo razlikovati najmanje tri razdoblja. Mađarska se na jedan način odnosila prema hrvatskoj književnosti, hrvatskoj kulturi, hrvatskom jeziku, Hrvatskoj uopće u vrijeme zajedničke države, dakle mislim do 1918. godine, drugi je bio pristup za vrijeme dviju Jugoslavija, dakle za vrijeme Kraljevine Jugoslavije, odnosno za vrijeme komunističke Jugoslavije, i sasvim drugi je pristup nakon stvaranja samostalne hrvatske države. U svim tim pristupima moguće je pogledati na koji način se Mađari odnose prema hrvatskoj književnosti. Što se objavljuje, što se prevodi, ima li nešto uopće iz hrvatske književnosti i kako tretiraju hrvatsku književnost.

Zanimljivo je recimo kako se za vrijeme Jugoslavije hrvatska književnost promatra u jugoslavenskom kontekstu. Sve što god se objavljuje, uvijek je u jugoslavenskom kontekstu. Prije 1918. nema jugoslavenskog konteksta, govori se samo o hrvatskoj književnosti. Naravno, isto tako nakon 1990, 1991. opet se govori samo o hrvatskoj književnosti. Zanimljivo je i to da dok za vrijeme druge Jugoslavije, dakle komunističke, knjige hrvatskih autora prevode se i objavljuju u Budimpešti, i to renomirane izdavačke kuće kao što su Európa, Móra Ferenc itd., dotle od 90-ih godina, zapravo, prijevode iz hrvatske književnosti objavljuju uglavnom izdavačke kuće u provincijskim gradovima, pa među njima je svakako najznačajnije središte Pečuh gdje je objavljeno, eto, do danas već nekoliko antologija, štoviše, objavljen je i pregled suvremene hrvatske književnosti na mađarskom jeziku.

HG: Ne malu ulogu u toj prevoditeljskoj misiji, zapravo, imaju i pripadnici hrvatske manjine u Mađarskoj koji su dorasli tome poslu.

Tako je. Mislim da je to inače područje koje Hrvati u Mađarskoj sve do dana današnjega nedovoljno iskorištavaju i nedovoljno rade na tome da budu vrsni i dobri prevoditelji, svejedno radi li se o prijevodu s hrvatskog na mađarski, odnosno s mađarskog na hrvatski.

Isto tako valja u tom poslu imati partnera u Hrvatskoj i to je ta sretna okolnost što Osijek i

Festival ogranaka Matice hrvatske u Pečuhu

U organizaciji Matice hrvatske Ogranak Pečuh 28. i 29. svibnja održan je Festival ogranaka Matice hrvatske u Pečuhu, uza sudjelovanje ogranaka iz Osijeka, Tuzle, Subotice i Pečuha. U sklopu Festivala održan je Okrugli stol „Prevođenje – put prema upoznavanju drugoga” koji za temu ima Umjetničko prevođenje s hrvatskog na mađarski i mađarskog na hrvatski jezik u razdoblju od 1990. do 2010, s posebnim obzirom na ulogu Osijeka, Pečuha, Subotice i Tuzle.

Pečuh u toj priči jako dobro surađuju, u toj priči našli su sebe i Hrvati u Pečuhu, ali i recimo krug intelektualaca oko časopisa Jelenkor, a isto tako i izdavačka kuća Jelenkor na čelu s Gáborom Csordásom, a u Osijeku, je li, osječka Književna Revija, gdje su zapravo Spiritus Movens bili Goran Rem i Helena Sabić-Tomić.

Dakle, ukoliko se nađe nekoliko ljudi koji shvate da je to važno, da je ta komunikacija između hrvatske i mađarske književnosti vrlo važna, i ako su oni spremni ulagati u to energije, truda pa, naravno, i financijska sredstva, onda se mogu ostvariti vrlo značajni rezultati.

HG: Festival je završen, jedan krug je uokviren. Kako dalje glede Festivala, jesu li sudionici Festivala već razmišljali o daljnjim festivalima, o iskoraku o programima ili nešto slično?

U ova dva dana nismo imali u tom smislu konzultacije, to smo se dogovorili, to se čulo da, eto, sljedeće godine opet je Osijek na redu. Mislim da bi koordinacija među ovim ogranacima trebala biti malo bolja s jedne strane, s druge strane Festival bi mogao prerasti u puno značajniju manifestaciju, ali za tako nešto trebaju i značajnija financijska sredstva i značajnija logistika.

Jedan takav mali ogranak kao što smo mi u Pečuhu, koji se temelji na jednoj civilnoj udruzi gdje sve što god se želi napraviti može se samo onda ako na određenim natjecanjima dobivamo nekakva sredstva, onda se ne može napraviti puno veći iskorak. Ali moje iskustvo je, budući da u Pečuhu ima nekoliko hrvatskih institucija i ukoliko te institucije mogu i žele surađivati, onda se jedan vrlo dobar festival može napraviti, dapače, mislim da bi put trebao biti taj da se napravi barem godišnje jedanput tjedan hrvatske kulture u Pečuhu sa vrlo različitim sadržajima. Naš kulturni život najčešće se svodi na folklor, odnosno na nekakve aktivnosti koje se vezuju uza školsku mladež. Mislim da bi trebalo napraviti puno veći iskorak i doista Pečuh ima sve predispozicije da se napravi jedna velika serija programa koja bi se, kažem, mogla nazvati Tjedan hrvatske kulture. (balatinac)

Od 4. do 7. lipnja KUD „Zora” sudjelovao je međunarodnom festivalu u rumunjskom naselju Câmpia Turzii (Aranyosgyéres), prijatelju grada Mohača. U popratnim programima Festivala «zoraši» su bili na izletu u Klužu, u rudniku soli, Tordanskoj klisuri, a imali su i dva nastupa. S njima je u Rumunjskoj bio Orkestar Šokadija

*„Teplo gnjazdo, mili Dom,
Veran ostat bit ću tvom.
V šalom dobrom ino zlom,
Ovo je moj slatki Dom.”*

S timi stih koljnofskoga pjesnika Mate Šinkovića je pozvala Samouprava sela Koljnofa 9. julija, u petak, na svečanu predaju obnovljenoga Petőfičevoga trga koji je prik projekta Europske Unije i Države Ugarske za razvoj pokrajine u prvom dijelu pregradjen. – *Djelamo stalno, pišemo naticanja, nismo zaduženo selo, tako da imamo rezervirano pinez i ovako moremo se uspješno javiti na naticanji* – kaže načelnik sela Franjo Grubić i veljek nabraja i uzroke zašto je došlo do obnove spomenutoga trga: – *Mi smo si mislili ako se Koljnof polipša, to moramo u centru početi, zato kad ovde imamo skoro sve. Kšefti, vračitelj, apoteka, općinski stan, čuvarnica, pošta, kulturni dom – sve je na ovom centralnom mjestu. Ako je jur jednoč Koljnof hrvatsko selo, onda smo si mislili da ćemo pravi hrvatski trg napraviti s hrvatskim-koljnofskim grbom, koljnofska zastava vije zgora na vjetru, ovde si znamo goste primiti, informirati je na četiri jeziki ter predstaviti kakov je Koljnof i kakovi su koljnofski ljudi.* Pravoda s ovom predajom nije kraj ovoga projekta, nego se djela dalje nastavljaju i polipšanjem okolice kapele, cilj je da se u red spravi cijela ulica. Kako je to prilikom predaje ovoga trga poglavar rekao pred nazočnima, ova investicija je stala kih 16 milijuni forintov, iz toga je selo nuterdalo kih četire milijune forintov. Mjesni farnik Antal Németh je blagoslovio trg, potom je koljnofski poglavar skupa s parlamentarnim zastupnikom iz sela, Matijom Firtlom, prerizao trobojnu pantljiku. Za ovim svečanim aktom je pred mnoštvo mješćanov Matija Firtl imenovan časnim gradjanom sela, ki je ganutljivo zahvalio svojim biračem za potporu u svojoj političkoj

Predaja obnovljenoga Hrvatskoga narodnosnoga trga u Koljnofu

*Dodiljene seoske nagrade
Pro Urbe i titula časnoga gradjana*

Mate Firtl, parlamentarni zastupnik, je odrizanjem pantljike predao Koljnofcem obnovljeni trg

karijeri, potvrđujući da i dalje želji djelati za dobrobit sela u kom se ugodno čuti i kojega prezmjerno voli. Parlamentarni zastupnik je treći u seoskoj povijesti ki je mogao prikzeti časno gradjanstvo, za Matijom Šinkovićem (dostao je titulu postumus) i dr. Istvánom Weberom.

Emma Horváth-Tóth je mogla opvut prikzeti od drugoga slavjenika nagradu Pro Urbe,

pokidob kot pedagoginja jur deset ljet dugo pelja seoski klub umirovljenikov. Iako nije rođena Hrvatica, kako je rekla, gizdava je na to da su ju Hrvati primili, objamili i jako se dobro čuti med njimi, isto tako kot i u Koljnofu. Novi trg sa svojim sviranjem su „posvetili” tamburaši, s prekrasnim jačkami „Golubice“ ter tančoši Koljnofskoga kola.

-Tiho-

Odlikovana Emma Horváth-Tóth s časnim gradjanom Koljnofa Matijom Firtlom i poglavarom sela Franjom Grubićem

Folkloriši „Koljnofsko kolo” s plesom su posvetili novi trg

Blic-intervju s časnim gradjanom Koljnofa i parlamentarnim zastupnikom Matijom Firtlom

„Od toga nij’ većega odličja kad te vlašći narod, vlašće selo nagradjuje!”

U okviru svetačne predaje obnovljenoga Petófiievoga trga u Koljnofu je došlo i do odlikovanja zaslužnih ljudi. Ovom prilikom je Franjo Grubić, načelnik Koljnofa, prikdao dokumente časnoga gradjanstva Matiji Firtlu, rođenomu Koljnofcu, zastupniku ter jedinomu Gradišćanskomu Hrvat u Parlamentu. Slavljenik nije čuda vrijeme imao jer ga je put peljao za seoskom priredbom veljek u Lakitelek, ali je na tri naša pitanja rado odgovorio.

Sliva Franjo Grubić, načelnik Koljnofa, predaje odličje časnomu gradjanu Matiji Firtlu

Kako se čutite kot časni gradjan svojega rodnoga sela?

– Meni je ova nagrada jako važna kad sam kadakoč popao ovde va Koljnofi djelati va politiki. Od svojega rodnoga sela sam došao va županijsku skupšćinu, a potom sam dospio va Madjarski parlamenat. Ja svenek oto velim, zna svaki dostati velike nagrade, barkaj dostaje va orsagi ili Parlamenti, ali sam gvišan da od toga nij’ većega odličja kad te vlašći narod, vlašće selo nagradjuje. Ako tvoja skupšćina i zajednica misli da si ča vridnoga djelao za nje.

Moramo vam gratulirati i zato da pred kratkim ste postali i predsjednik Hrvatsko-ugarskoga prijateljskoga društva i, kako čujem, utorak putujete u Zagreb?

– Da, va Parlamenti sam nastao predsjednik toga Društva. Nam bi bilo važno da kad bude predsjednikovala naša država va 2011. ljeti u Europskoj Uniji, naši susjedi dojdu nuter u Uniju. Ja mislim da to bi bilo moguće, a naša zadaća i dužnost je da kot i susjedi podupiramo ta nastojanja Hrvatske.

S vašom peršonom onda moramo računati na to da i Gradišćanski Hrvati iz Ugarske će biti više reklamirani na političkoj razini?

– Ja mislim da sad kad je človik nastao odgovoran za suradnju s Hrvatima va Ugarskom parlamentu, more već i na ti projekti djelati.

-Timea Horvat-

Javni poziv na podnošenje projektnih prijedloga u okviru IPA Prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska

Nacionalna razvojna agencija Mađarske i Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske objavili su drugi Javni poziv na podnošenje projektnih prijedloga u okviru IPA Prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska 2007–2013.

Projektne prijedlozi trebaju biti dostavljeni Zajedničkomu tehničkom tajništvu u Budimpešti. Krajnji je rok za dostavu projektnih prijedloga 15. rujna 2010, 17.00 sati. Projektne prijedlozi koji pristignu nakon isteka roka za dostavu, neće se razmatrati. Ukupan je fond raspoloživih sredstava po drugom Javnom pozivu 11.070.000,00 eura. Sve informacije i prijavni obrazac dostupni su na web-stranici IPA Prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska:

<http://www.hu-hr-ipa.com/hr/otvoreni-pozivi-na-podnoenje-projektnih-prijedloga/drugi-poziv-na-podnoenje-projektnih-prijedloga/6>

Na drugi Javni poziv mogu se prijaviti ovi potencijalni prijavitelji: javne službe, što uključuje pravne subjekte koji su osnovani i djeluju podložno javnom pravu, kojima su dodijeljene posebne nadležnosti i koji obavljaju zadatke od posebnog interesa;

tijela koja su podložna odredbama javnog prava (u skladu s Direktivom br. (EK) 18/2004) što uključuje organizacije: osnovane s posebnim ciljem radi ostvarenja javnog interesa, koje nisu industrijskog ili komercijalnog karaktera, koje imaju pravnu osobnost, te koje su većim dijelom financirane od države, regionalne i mjesne samouprave ili drugih tijela koja su podložna odredbama javnog prava; ili koje su podložne nadzoru upravljanja tih tijela; ili koje imaju administracijski, upravni ili nadzorni odbor kojima je više od polovinu članova imenovala država, regionalna ili mjesna samouprava ili druga tijela podložna odredbama javnog prava.

neprofitne organizacije (privatnopravna tijela), osnovane s posebnim ciljem ostvarenja javnog interesa i potreba, koje nisu komercijalnog ili industrijskog karaktera, a imaju pravnu osobnost. Za podnošenje projektnih prijedloga obvezno je partnerstvo najmanje jednog prihvatljivog partnera iz Hrvatske i jednog prihvatljivog partnera iz Mađarske.

Njegovanje vjerskoga duha i nacionalne svijesti duhovna je potreba hrvatskih vjernika koja pridonosi jačanju zajedništva i vjere. Kako smo već prije najavili, bački Hrvati u Mađarskoj tijekom ljeta organiziraju tri hodočašća u suradnji s prijateljskim zajednicama u Hrvatskoj i Vojvodini, odnosno Srbiji.

Prvo hodočasno putovanje ustrojeno je u nedjelju, 27. lipnja u Hrvatsku, kada je skupina od umalo 40 bunjevačkih, šokačkih i rackih Hrvata sa sjevera Bačke, s dva autobusa iz Santova i Baje, pohodila poznato marijansko svetište u Aljmašu, koje je 2004. godine proslavilo 300. obljetnicu, hodočasnički Gospi od Utočišta.

Nakon posljednjega posjeta prije nekoliko godina, kada je bilo u tijeku uređivanje prostora oko župne crkve, dočekalo ih je lijepo uređeno svetište, s oltarom na otvorenome, kipom Gospe od Utočišta, ispovjedaonicama, sanitarnim prostorijama i šetalištem s pogledom na Dunav.

Hrvati iz Mađarske, po dogovoru s aljmaškim župnikom, s početkom u 9.30 sudjelovali su nedjeljnoj misi koju je u novoj župnoj crkvi, dovršenoj 2003. godine, a posvećenju Pohodu Marije Elizabeti (kako nam odaje i nova vitraja u novoj župnoj crkvi koja prikazuje Pohodjenje Marije Elizabeti, Navještenje i Rođenje Isusovo) predvodio velečasni Ante Markić, župnik i upravitelj svetišta Gospe od Utočišta, koji je na početku misnoga slavlja pozdravio bačke Hrvate iz Mađarske, koji su došli iz Aljmaša, Baje, Dušnoka i Santova. Misu je svojim pjevanjem uljepšao crkveni pjevački zbor Aljmaške

Hodočašće bačkih Hrvata u Aljmaš Gospi od Utočišta

Hodočasnici iz Bačke ispred kipa Gospe od Utočišta

ŠIKLOŠ – Uskoro će u punom sjaju zasjati šikloška tvrđa. Naime u okviru projekta „Siklós-Mohács turisztikai tengely”, Savjeta za regionalni razvoj južnoga Zadunavlja i Nacionalnog parka Dunav–Drava te u suradnji sa šikloškom i mohačkom gradskom samoupravom, dobiveno je više od milijarde forinti. Iz dobivenih sredstava obnovit će se Povijesni spomen-park u Mohaču i šikloška tvrđava, gdje već od svibnja teku radovi, a njihovo se okončanje očekuje u travnju 2011.

Hrvatska naiva u Pečuhu

U organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe, Kulturne udruga Augusta Šenoe te Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, u galeriji Hrvatskoga kluba 21. srpnja otvorena je izložba pod naslovom Hrvatska naivna umjetnost. Izložba je nakon Kečkemeta i Baje pristigla i u grad Pečuh koji ove godine nosi prestižan naslov Europske prijestolnice kulture.

župe. Na kraju mise, na poziv bačkih Hrvata, velečasni Markić navijestio je hodočašće aljmaških vjernika u Santovo 7. kolovoza ove godine, kada će se na santovačkoj Vodici održati hrvatsko misno slavlje za hodočasnike bačkih Hrvata u Mađarskoj i prijateljske zajednice iz Hrvatske i Srbije.

Nakon mise bački su Hrvati obavili i pobožnost križnog puta na lijepo uređenoj aljmaškoj kalvariji, a zatim se uputili u Vukovar kako bi odali počast poginulim braniteljima u Domovinskom ratu, napose žrtvama pogubljenim na Ovčari, gdje su zapalili svijeću i položili spomen-vijenac. U ime Udruge hrvatskih branitelja grada Vukovara dočekao ih je i pozdravio pukovnik Petar Janjić, prisjetivši se žrtava, pogubljenih nakon pada Vukovara. Naime agresori su 20. studenoga 1991. na tome mjestu pogubili 261 ranjenika i civila odvedenih iz vukovarske bolnice. Hangari poljoprivredne farme Velepromet srpskom su agresoru od sredine rujna 1991. služili kao prihvatno središte za desetak tisuća zarobljenih Hrvata. Ubijeno je oko 700 branitelja i civila, a 1200 ih se vodilo kao nestale, među njima i ratni izvjestitelj Radija Vukovara Siniša Glavašević. Jedan od hangara Veleprometa u kojem su Hrvati mučeni i ubijani, preuređen je u moderni memorijalni

centar koji je otvoren 20. studenoga 2006. g., na 15. godišnjicu najvećega zločina u Domovinskome ratu. Spomen-dom prikazuje mjesto gdje su proveli svoje posljednje sate života i ostavili svoje nedosanjane snove. Dok nas sa zida promatraju iskrene, začudene, nečužne oči, ne može se ne pomisliti kako su se osjećali toga hladnog dana kasne jeseni 1991. g. i jesu li znali da se s tog puta neće vratiti.

Kratak boravak u Vukovaru, a zatim povratak hodočasnika kućama, još uvijek pod dojmom doživljaja s hodočašća, okreće nas razmišljanju o idućem okupljanju bačkih Hrvata i njihovih prijatelja na santovačkoj Vodici 7. kolovoza, na hrvatskome misnom slavlju koje će se upriličiti na otvorenom oltaru kod velebnoga Gospina kipa.

Dodajmo da se 1. kolovoza, u nedjelju, povodom Dana sjećanja na progonstvo i povratak u Aljmaš, služi misa na obali Dunava u 18 sati. Uoči blagdana Velike Gospe, 11. do 13. kolovoza, priređuje se trodnevica (s misama u 18 sati). Nju vodi fra Zvezdan Linić, svećenik, karizmatik. Na Veliku Gospu mise su u 6, 8, 10, 12 i 18 sati. Misu u 10 sati predvodi mons. dr. Marin Srakić, đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit.

Dobna skupina U11 mišljenskih nogometaša osvojila drugo mjesto

Nogometni klub Velebit organizirao je nogometni turnir za dječake u povodu Dana grada Benkovca i njegova zaštitnika Sv. Ante. Na turniru je sudjelovalo osam momčadi podijeljenih u dvije skupine, a pobjednici skupina sastali su se u završnici. Turnir je pratio i poučavatelj splitskoga središta i trener reprezentacije kod mladih dobi Ivan Gudelj. Pokal pobjednika turnira zaslužen je pripao šibenskoj momčadi koja je u završnici slavila protiv Mišljena.

Nogometaši dobne skupine U11 mišljenskoga Športskog kluba sudjelovali su nogometnom turniru održanom u Benkovcu 25–27. lipnja te postigli izvrsne rezultate. Kako za Hrvatski glasnik izjavljuje Tibor Kovačević, zastupnik mišljenske Hrvatske samouprave, koji je putovao s ekipom, poziv su dobili od benkovačkoga Nogometnoga kluba Velebit i njegova predsjednika Mirka Erstića, a do veze je došlo posredstvom prijatelja iz grada Belišća čiji je nogometni klub već odigrao niz utakmica u prvenstvenim pripremama s Mišljenom, i tako su se sklopila športska i ljudska prijateljstva. Dosada su Beliščani na ovaj već tradicionalni turnir sa sobom vodili prijatelje nogometaše bremenskoga Nogometnog kluba, ali s obzirom na naše dobre veze i rezultate koje postižemo, ove su godine poziv uputili upravo nama i polaznicima nogometne škole u Mišljenu koju pohađaju djeca iz Pogana, Mohača i djeca članova hrvatske udruge „Naši ljudi” iz Mišljena, čiji je član i Tibor. Dolaskom u Benkovac već u petak ujutro, domaćini su svoje goste smjestili u Biogradu te ih odveli na prekrasan izlet brodom po zadarskom arhipelagu i kornatskom otočju. Videno je oduševilo sve izletnike. Naime dje-

ca rođena 1998/99. godine, njih 25, točnije većina njih, prvi put su vidjela i bila na Jadranskom moru, i svi su bili oduševljeni ljepotama Hrvatske i Biograda, zadarskog zaleđa, Benkovca. Istoga dana na benkovačkoj glavnoj ulici organizirano je natjecanje u kuhanju, nešto slično kao Fišijada u Baji, s više od stotine natjecatelja te do četiri tisuće posjetitelja i gostiju. Zabava je trajala do ranih jutarnjih sati.

U subotu u prijepodnevnim satima, točno u devet sati, počela su nogometna nadmetanja. U prvoj su skupini igrali NK Cibalia iz Vinkovaca, NK Karlovac, NK Međimurje iz Čakovca i NK Zadar, a prolaz su osigurali NK Cibalia s prvoga mjesta i NK Međimurje s drugoga mjesta. U drugoj su skupini igrali NK Velebit iz Benkovca, NK Šibenik, NK Belišće i NK Mišljen, a prolaz su osigurali na prvome mjestu Mišljen, a na drugome NK Šibenik. U nedjelju su se igrale poluzavršne i završna utakmica. Prvoplasirani su igrali s drugoplasiranima boreći se za ulazak u završnicu. Cibalia je izgubila od Šibenika s 0 : 1, a Mišljen je pobijedio NK Međimurje s 2 : 1. Tako su se u završnici našle momčadi grada Šibenika i Mišljena. Šibenik je pobijedio s 1 : 0 osiguravši tako prvo mjesto na turniru, a mišljenski su nogometaši osvojili zaslužen drugo mjesto turnira. Trener NK Mišljena Csaba Pókos bio je više nego zadovoljan postignutim rezultatima, to više što je igrač NK Mišljena Bálint Vogyicska proglašen najboljim igračem turnira. Najbolji su bili te sreće da im je nagrade uručio nogometna legenda Ivan Gudelj, slavni igrač Hajduka.

I domaćini i ostali treneri podmladaka nogometnih klubova koji igraju u hrvatskoj

prvoj ligi, izuzetno su se pohvalno izrazili glede igre mišljenskih mladića te o svemu viđenome i visokoj razini benkovačkog turnira. Nakon proglašenja rezultata slijedilo je druženje s benkovačkim prijateljima među njima i s načelnikom grada Benkovca Brankom Kutijom, te razgovori o daljnjoj suradnji NK Velebit iz Benkovca i NK iz Mišljena. Nadamo se kako ćemo što prije imati prilike ugostiti ljubazne domaćine, kaže za Hrvatski glasnik Tibor Kovačević zaključujući kako je put i turnir uspio u potpunosti te kako su i djeca i treneri sklopili prijateljstva posredstvom nogometne igre.

Rezultati

Skupina A: Velebit–Mišljen 0 : 3, Šibenik–Belišće 2 : 0, Mišljen–Belišće 4 : 1, Velebit–Šibenik 0 : 3, Šibenik–Mišljen 1 : 1, Velebit–Belišće 1 : 3.

Skupina B: Zadar–Međimurje 1 : 1, Karlovac–Cibalijska 0 : 2, Međimurje–Cibalijska 1 : 3, Zadar–Karlovac 1 : 1, Karlovac–Međimurje 1 : 2, Cibalijska–Zadar 2 : 1.

Poluzavršnica: Mišljen–Međimurje 2 : 1, Cibalijska–Šibenik 0 : 1.

Za treće mjesto: Cibalijska–Međimurje 2 : 0.
Završnica: Šibenik–Mišljen 1 : 0.

Završnica je igrana na igralištu HNK Velebita pred 150 gledatelja. Sudac je bio Boris Erceg (Benkovac), a pomoćnici: Ivan Čačić (Zadar) i Neven Šimunac (Benkovac). Strijelac jedinoga gola u 13. minuti igre bio je Protoga.

NK Mišljen: Máté Somogyi, Benedek Rác, Máté Nidermayer, Máté Berdó, Edgár Dingó, Bálint Vogyicska, Máté Temesvári, Tamás Petrovics, Gergely Mím, Dominik Szabó, Marcell Tóth, Roland Horváth, Martin Walter, Zsombor Tamás, Péter Loch, Róbert Welchner, Gergő Smátrola Pókos.

Najboljim igračem turnira proglašen je Bálint Vogyicska (Mišljen), strijelac Stjepan Plazonja (Cibalijska) s pet zgoditaka, a najboljim vratarom Branko Škugor (Šibenik). Najbolji pojedinci primili su prigodne darove i pokale.

Hrvatski folklor zavladao sambotelskim Glavnim trgom

U seriji ljetnih sambotelskih programov trenutno teče festival i seminar «Bartók», u dodatku sa sajmom narodne tvorenine ter kušanjem vina. U toj ponudi su jedno cijelo nediljno otpodne dobili gradski Hrvati da jur po drugi put održu svoje orijaško druženje na Glavnom trgu, 11. julija. Kad je za hrvatskom mašom u narodnoj nošnji i s hrvatskimi zastavami domarširao gostujući ansambl iz Hrvatske u pratnji domaćinov, većina ljudi se je skrivala u hladu pred otrovnimi sunčanimi traki, ali kako su bižali dalje minute, sve već je bilo gledateljev.

S ugarskom i hrvatskom himnom započeti maratonski kulturni festival najprlje je pozvao na pozornicu domaćine, glavne organizatore Francija Jurašića, predsjednika Društva sambotelskih Hrvatov ter Lasla Škrapića, predsjednika gradske Hrvatske manjinske samouprave, ki su redom naglasili važnost ovoga dana pri kom se moru najti Hrvati iz cijele okolice, a većinski narod more upoznati kulturno i jezično bogatstvo jur skoro petsto ljet na ovom tlu živećih Gradišćanskih Hrvatov. Na to je apelirao i gradski načelnik dr. Djuro Ipković ističući u svojem govoru daljnje gajenje multikulturalnosti i multi-jezičnosti grada i Željezne županije, što je ujedno i velika privlačna moć i s turističkoga pogleda. Folkloriši KUD-a Strmec su zašli prik podsusedskoga prijateljstva pred miscedan u Sambotel, kako smo osvidočili iz toga prvoga kontaktiranja, nastalo je i prijateljstvo

i ljubav med gosti i domaćini, to je dokazalo i drugo gostovanje u Sambotelu spomenute grupe. Školarice Osnovne škole «Mihály Váci» su nastupale s recitacijom i jačkom pred publikom, a HKD Četarci su nam još jednoč predstavili kako se slavi i poštuje kod njih fašnjak. Mjesni pjevački zbor Djurdjice s črljenim vinom u kupica je nazvistiio da „Živilo bratinstvo“, dokle su nardanski jačkari nastupali kot vridni ambasadori gradišćanskih pjesam. HKD Gradišće iz Petrovoga Sela invitirao je sve nazočne na Šokačku svadbu, a četarski mišani zbor Rozmaring, šički Slavuj i petroviske Ljubičice su s gradišćanske strane završili program. Kako je počeo, tako i završio prez pretiravanja rečeno troumni festival, s predstavom mjesnih obi-

Ćaća Mikloš Temmel i kum Rajmund Filipović s dvojki, Nikolinom i Mirkom, iz Petrovoga Sela

Domaćini s gosti, med njimi s Borisom Golubičićem, zamjenikom veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti

čajev KUD-a Strmec. Uz dirigriranje petroviske zborovodje Jolanke Kočić, još je na samom kraju iz većsto gutov zavladao nad trgom pjesma „Zdravi bili svi Hrvati“.

Boris Golubičić, zamjenik veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti, se je obrnuo publiku ter je izrazio svoje čuti da je zadivljen i oduševljen programom i posebno pozdravlja sve Hrvate u ovom zapadnom dijelu Ugarske, ki još uvijek njeguju i gaju hrvatski jezik, kulturu i tradicije. Sviranje radosti, skupno veselje i druženje ter fešta s petroviskim Pinka-bandom sve do polnoći je zadržala u centru Sambotela Hrvate, poštovatelje, podupirače i simpatizere našega naroda.

-Timea Horvat-

Mnogi su se zainteresirali za nacionalno glazbalo Hrvatov

Hrvatski dan u Mišljenu

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Mišljenja, a već godinama, vezano za datum blagdana Svetog Petra i Pavla, organizira Hrvatski dan ili proštenje. Tako je bilo i ove godine 26. lipnja. Premda se organizatori nisu nadali kako će kiša obilježiti ovogodišnje programe i druženje, nije ih ona omela u dobrom raspoloženju, pjesmi i veselju, kako to i obično biva kada se na okupu nađu Hrvati.

*Dio članica KUD-a Ladislava Matuška
(slika: Arhiv Hrvatskog glasnika)*

Šezdesetih godina prošloga stoljeća, dok je Mišljen bio još mjestance od tristotinjak stanovnika, počeo je njegov razvoj, kazuje predsjednik Hrvatske samouprave Arnold Barić, Hrvati u Mišljenu u starom selu štovali su blagdan Petrova pa je i Hrvatska samouprava od svog utemeljenja naovamo smatrala kako Hrvatski dan treba vezati za isti datum svake godine i tako se okupljati oko njega uz prijatelje Mađare i prijatelje iz zbratimljenih hrvatskih naselja, Kopačeva i Zvekovca, te iz naših hrvatskih sela. Ove su

godine gosti bili nogometaši iz Zvekovca, koji su s domaćinima odigrali prijateljsku nogometnu utakmicu. Više od rezultata bilo je zanimljivo druženje koje je obilježilo dan uz mnogobrojne sadržaje, tako zanimanja za djecu, izložba starih automobila, natjecanje u kuhanju... Za dobar ručak pobrinuli su se vrsni kuhari, na čelu s Mišom Udvarcem koji je skuhao, kako čujem, izvrstan perkelt od miješana mesa. U sklopu Dana otvorena je i prigodna izložba drvorezbara Erwina Kamerera. Nju su otvorili predsjednik mišljenske

Hrvatske manjinske samouprave Arnold Barić i generalna konzulica Ljiljana Pancirov. Kamerer se već više od 20 godina bavi drvorezbanjem, najprije u Belom Manastiru, a od svoga preseljenja u Mađarsku, u Mišljenu. Ispočetka mu je to bio tek hobi, a danas je već više od toga. Najčešći su mu motivi vjerskoga karaktera, potom vinski motivi i slično... Dan je započeo misom na hrvatskom jeziku koju je služio velečasni Franjo Pavleković, župnik crkve u pečuškom Kertvarošu, a misu je pjevao Mješoviti pjevački zbor Ladislava Matuška iz Kulinja. Nakon mise druženje je nastavljeno, a predvečer je slijedio folklorni program u kojem su nastupili svirači, pjevači i plesači KUD-a Ladislava Matuška, plesna skupina Dubrava iz Semelja te Mješoviti pjevački zbor iz Harkanja. Na balu je svirao Orkestar Juice.

bpb

Poziv

Društvo hrvatskih književnika, Zagreb i ZIRAL – Zajednica izdanja „Ranjeni labud“, Mostar raspisuju natječaj za dodjelu književne Nagrade „Fra Lucijan Kordić“. Za književnu Nagradu „Fra Lucijan Kordić“ prijavljuju se književna djela objavljena u razdoblju od 1. rujna 2006. do 1. rujna 2010, a dostavljaju se u tri primjerka stručnom povjerenstvu pri Društvu hrvatskih književnika, 10000 Zagreb, Trg bana Jelačića 7/I, najkasnije do 20. rujna 2010.

Književnim djelom koje se natječe za nagradu, smatra se: zbirka pjesama, roman, zbirka pripovijedaka, zbirka novela i zbirka putopisa, a tematski, na bilo koji način, obrađuje život Hrvata izvan domovine. Nagrada iznosi tri tisuće švicarskih franaka i bit će dodijeljena na blagdan Sv. Franje – 4. listopada 2010.

Fišijada u Baji 2010

Pučka veselica

Na jubilarnoj, 15-oj, fišijadi u Baji – u subotu, 10. srpnja – ponovno se okupilo nekoliko desetaka tisuća sudionika i gostiju, među njima i bačkih Hrvata, ali i velik broj gostiju iz Hrvatske. Mnogi od njih vraćaju se svake godine u gradić na obali Šugavice. Možda je bilo manje sudionika, ali dobro raspoloženje, druženje obilježilo je i ovogodišnju pučku veselicu. Na središnjem trgu i oko njega zaszvirale su i tambure, pjevalo se, plesalo i veselilo do zore.

S. B.

Blizu hotela Dunav svake se godine okuplja družina Hrvatskog radija Osijeka. Generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu u društvu domaćina, Osječana i članova TS Ravnica

Dušnok – Dan Svetog Ivana

Predstavljena knjiga „Povijest i etnografija Dušnoka”

Blagdan Svetog Ivana u životu Dušnočana zauzima posebno mjesto. Pošto je davne 1894. godine, 24. lipnja, led potukao selo, zavjetovali su se da na taj dan više nitko neće raditi u polju, nego će održati svetu misu. Već više od deset godina na Ivanje Dušnočani organiziraju i povorku čamaca s lampionima na mjesnom kanalu Vošu (Vajas) koji teče pokraj sela. Ove je godine program počeo blagdanskim misnim slavljem, nakon čega je u mjesnom domu kulture otvorena izložba fotografija iz prošlosti i sadašnjosti Dušnoka.

«Zavjetni dan sela Dušnoka slavili smo dostojno tradiciji, a istaknuto mjesto pri tome je pripalo predstavljanju knjige *Povijest i etnografija Dušnoka*, uz posvetu autora, muzeologa i etnografa dr. Jánosa Bártha» – reče načelnik sela Petar Palotai naglašujući uz ostalo kako je posrijedi iznimno znanstveno djelo, na 123 stranice ilustrirano fotografijama, na čemu je autor radio čak dvanaest godina.

Središnji dio svečanosti bila je povorka Dušnočana čamcima i lampionima po Vošu, od Vasvárievé ulice do mjesta između dva mosta. Na obali kanala više stotina Dušnočana pratilo je prigodni kulturni program omladinske plesne skupine «Dušenici» i pjevačkoga zbora «Pravi biser», koji je završen zajedničkim pjevanjem i plesačnicom koju je svirao Orkestar «Bačka» iz Gare. Svečanost je uljepšana i veličanstvenim vatrometom.

ZAGREB – Najbolje muške i ženske reprezentacije Europe borit će se u rujnu 2010. godine za zlatne medalje, u prijestolnici Republike Hrvatske. Europsko prvenstvo u vaterpolu za muškarce i žene započinje 29. kolovoza i traje do 11. rujna 2010, uza sudjelovanje dvanaest muških i osam ženskih reprezentacija. Za potrebe prvenstva koristit će se samo montažnim bazenom u Areni, u kojem će se naizmjenice odigravati muške i ženske utakmice, a za treninge će se koristiti postojećim bazenima na Mladosti, Utrinama i Šalati. Podjela skupina EP u vaterpolu za muške reprezentacije – A: Crna Gora, Hrvatska, Italija, Španjolska, Rumunjska, Turska; B: Mađarska, Njemačka, Grčka, Rusija, Srbija, Makedonija. Podjela skupina EP u vaterpolu za ženske reprezentacije – A: Rusija, Hrvatska, Italija, Grčka; B: Španjolska, Mađarska, Nizozemska, Njemačka.

Sjednica Hrvatske samouprave Baranjske županije

U Hrvatskome klubu Augusta Šenoae 22. lipnja održana je redovita sjednica Skupštine Hrvatske samouprave Baranjske županije, pod predsjedanjem Miše Šarošca. Od devetero zastupnika sjednici se odazvalo sedmero. Oni su raspravljali po nekoliko točaka dnevnoga reda.

U prvoj točki dnevnoga reda donijete su odluke o drugom ovogodišnjem raspisanom natječaju (u tri tematska kruga) glede pomaganja aktivnosti mjesnih samouprava, civilnih društava i organizacija u Baranjskoj županiji. Na natječaj je pristiglo ukupno 15 natječaja sa zahtjevima od 50 tisuća forinti. Toliko novaca nije bilo predviđeno za ovaj raspis natječaja, pa se prišlo glasovanju na prijedloge glede dodijeljenoga iznosa pojedinim natjecateljima te su i donesene ove odluke: Hrvatskoj samoupravi grada Harkanja za Hrvatski dan 40 tisuća forinti; za Betlehemski koncert 20 tisuća forinti; Hrvatskoj samoupravi sela Pogana 40 tisuća forinti za Bošnjачku svadbu; Hrvatskoj samoupravi naselja Foka za Dan Svetog Nikole 30 tisuća forinti; za Hrvatski dan u Foku 40 tisuća forinti; vršendskoj Hrvatskoj samoupravi za XVI. Šokačko sijelo 20 tisuća forinti; Vjerskoj i kulturnoj udruzi Šokaca iz Vršende za Šokački piknik 40 tisuća forinti; Hrvatskoj samoupravi sela Sajke za Hrvatski dan 30 tisuća forinti; martinačkoj Hrvatskoj samoupravi za Ivanje 40 tisuća forinti; KUD-u Martinci za Berbeni bal 20 tisuća forinti; Osnovnoj školi u Martincima za Tjedan hrvatskoga jezika 50 tisuća forinti; Hrvatskoj

Hrvatska samouprava Baranjske županije između ostaloga posređuje između Samouprave Baranjske županije i Zadarske županije; na slici: otvaranje izložbe slikara iz Zadra u Hrvatskom klubu Augusta Šenoae, župani Stipe Zrilić i János Hargitai u društvu predsjednika HSBŽ Miše Šarošca

školi Miroslava Krleže za izložbu Fotoaparatom kroz Hrvatsku II. 30 tisuća forinti; harkanjskoj Hrvatskoj samoupravi za hodočašće u Mariju Bistricu 20 tisuća forinti; Hrvatskoj samoupravi grada Mohača za hodočašće u Međugorje, Zadar, Nin i Zečevo 40 tisuća forinti. Putem natječaja (drugog raspisa u 2010. godini) sveukupno je raspodijeljeno 460 tisuća forinti.

U drugoj točki dnevnoga reda raspravljalo se o prijedlogu sporazuma Kluba intelektualaca Pečuh–Baranja i Hrvatske samouprave Baranjske županije. Prijedlog je ocijenjen dobrim, ali je odbijen zbog strogoga zakonom određenoga financijskog poslovanja Hrvatske samouprave Baranjske županije. Zastupnici su otvoreni glede prijedloga drugih mogućih oblika suradnje. U trećoj točki dnevnoga reda potpisan je sporazum između Hrvatske samouprave Baranjske županije i Croatiae Kht.-a. Potpisivanju je nazočio Croatiae ravnatelj Čaba Horvath. Hrvatska samouprava Baranjske županije tom će poduzeću poslati 40 tisuća forinti radi pomaganja njegova rada.

U četvrtoj točki dnevnoga reda raspravljalo se o predstojećim izborima i tijeku upisa birača u hrvatske biračke popise, donesena je odluka da se uputi pismo svim predsjednicima hrvatskih samouprava u Baranji, u kojem se ističe važnost registracije birača i utemeljenja manjinskih samouprava na jesenskim izborima.

Branka Pavić Blažetin

MIŠKOLC – Krajem lipnja održan je Međunarodni festival opere u Miškolcu pod nazivom „Bartók + Európa”. Osim velikih, spektakularnih priredaba, svakog su se dana priređivali i manji, popratni programi. Takav jedan program bio je i nastup Orkestra Vizin, zajedno s glumcem pjevačem Stipanom Đurićem 18. lipnja na Glavnom trgu toga grada. Oni su se predstavili s pjesmama Zvonka Bogdana, s popularnim hrvatskim skladbama, a i s mađarskim čardaškim napjevima.

PEČUH – Odbor za odgoj i obrazovanje Hrvatske državne samouprave i ove će godine biti organizatorom Metodičke konferencije za odgojiteljice, nastavnike i profesore hrvatskoga jezika i književnosti, koja se održava 26. i 27. kolovoza. Domaćin je konferencije pečuški Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleže. Na narečenu se konferenciju prijavilo ukupno osamdeset sudionika iz vrtića, škola, srednjih škola s dvojezičnom i s predmetnom nastavom.